

Anthologia a XIX. század francia lyrájából

I. k. Kiadja a Kisfaludy-Társaság, Budapest, Franklin, 1901. 440 l. Ára 3 k. 50 f.

A Kisfaludy-Társaság be akarja mutatni a nyugat-európai nemzetek újabb költészetét egy-egy tervszerűleg összeállítot, a jellemző sajtáságokat lehető élesen kidomborító anthológiában. Ezúttal a XIX. század francia lyrai költészet anthológiájának első kötete jelent meg. A sorozatot André *Chénier* kezdi s a parnassusi költőket megelőző nemzedék fejezi be. A második kötetben a parnassusi költők s a legújabb nemzedék fog helyet találni. Gyűjteményünkben 20 francia költő 140 darabját 30 legkiválóbb műfordítónk tolmácsolja. Legnagyobb tér jutott *Beranger*nak (34 költ. 15 fordítóval), *Hugonak* (29 k. 9 ford.) *Musset*nek (18 k. 7 ford.) és *Lamartine*nek (17 k. 5 ford.) A fordítók névsorában ott vannak a régiek közül *Petőfi*, *Szász K.* (32 fordítással), *Gyulai*, *Dalmady*; az újabbak közül *Hegedüs I.* (18), *Radó* és *Varga Gy.* (11–11 ford.)

Látnivaló, hogy egy költőt többen tolmácsolnak, a mi bizonyos mértékig az eredeti egységes szellemének felaprozásához, szétforgácsolásához vezet. De még így is előfordul egy-egy gyöngé rím (jön ő — idő, Perényinél, riadt — lyukat, Varga Gyulánál), a mi még mindig inkább jó rímünk kevés számát mutatja s nem fordítóink rátermettségének, ügyességének a hiányát. Mert a Szász, Varga, Radó és Hegedüs fordítói erejét s érdemét el nem ismerni lehetetlen, dicsérni szinte banalis.

A mi most már a bemutatott költészet irányát, tartalmát s a következtethető tanuságot illeti, két szempontból kutatható. Beranger, Lamartine s Hugo hatottak a múlt század legkiválóbb magyar költőire. Ennek a hatásnak mértéke most már könnyebben vizsgálható. A többiek e nagyokkal együtt bizonyynyal jótékony befolyással lesznek mai költőinkre. Ha pedig a mai egykoru költészetünk irányát hasonlítjuk össze: egyeztetőink (Bacsányi, Szentjobi, Szabó, Dayka) szenvedélyes, érzékenységükben heves és hányatott rövid pályáját láthatjuk a Millevoye és Chénier életében. Utánuk a romantikusok jönnek. (De Vigny, Hugo), kiknek hatására a mi romantikánk is megtermette a maga élő vagy már elfelejtett virágait. Az egyéniség gyötrő fájdalma ép úgy megszólal (Chénier, Arnauld, Chateaubriaud), mint az Európától szorongatott és meggyalázott „grande nation“ büszkesége (Hugó.)

Bizonyos, hogy ez anthologia nagy gyönyörűséget okoz: költőnek a tanuságért, közönségnek az élvezettel. Valahányszor a nemzeti szellem tudatosan lép érintkezésbe más fajok szellemi életével, köre tágul s tartalma új elemekkel gyarapodik. Nekünk mindkettőre szükségünk van.

A gyűjteményhez becses tájékoztatót írt *Haraszti Gyula*, kinek nagyobb tanulmányát szintén a Kisfaludy-Társaság adta ki.

Kristóf György.